

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 9. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Nemzeti érdek a Kárpát-medencei fiatal vállalkozók erősítése

Nemzeti érdeknek nevezte a Kárpát-medencei fiatal vállalkozói réteg megerősítését Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára Bukarestben. Hangsúlyozta, a magyar kormány támogatása azt szolgálja, hogy a fiatal vállalkozók példaképpé válhassanak környezetük és az egész magyarság számára. Az államtitkár a Romániában jelen levő magyarországi üzletemberek érdekeit képviselő Romániai Magyar Üzleti Egyesület (RMÜE) és a bukaresti magyar nagykövetség által közösen szervezett gazdasági konferencián ismertette, áprilisban írják ki a külhoni magyar fiatal vállalkozók éve keretében meghirdetett 525 millió forint értékű pályázatot. Ezen 40 évnél fiatalabb vállalkozók 3-6 millió forint vissza nem térítendő hitelre pályázhatnak - jegyezte meg. Az MTI kérdésére elmondta, mintegy 100-120 vállalkozó kaphat támogatást, akik várhatóan már a nyáron hozzájutnak a pénzhez. Hangsúlyozta, azokat is támogatják, akik még nem indítottak vállalkozást, de van ötletük és üzleti tervük. Az áprilisi kiírás előtt elkezdődik az a 14 helyszínes konzultáció, amelyen kapcsolatba lépnek a pályázat iránt érdeklődő fiatalokkal, hogy közvetlenül is hallják az információkat. Erdélyben a nagyobb városokban tartanak ilyen találkozót. Rámutatott: az elmúlt években a magyar kormány sokat tett közjogi értelemben a magyar nemzet újraegyesítéséért. Most egyre fontosabb a külhoni magyarok szülőföldön való boldogulásának elősegítése, mert az egész Kárpát-medencében tetten érhető az elvándorlás. Hozzátette: azért támogatják a fiatal vállalkozókat, hogy egyre erősebb magyar gazdasága legyen a Kárpát-medencének. Előadásában kifejtette: Erdélyben a gazdaság fejlett Temes, Kolozs megyében, Partiumban Nagyvárad vonzáskörzetében, valamint Dél-Erdélyben Brassó környékén, de ettől a fejlettségtől nagyon leszakadt például Kárpátalja, Vajdaság, de Székelyföld is.

Korszerűen felszerelt szakoktatási tanműhelyek átadásán vett részt csütörtökön Potápi Árpád, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára. Potápi a Kolozsvári Református Kollégium Szakképző Intézetében egy 14,8 millió forintos magyar állami támogatással felszerelt asztalosműhelyt avatott, a Báthory István Gimnáziumban pedig 3,4 millió forintos támogatással vásárolt könyvkötőgépet adott át. Az államtitkár emlékeztetett arra, hogy az elmúlt tanév a határon túli magyar szakképzés éve volt. Ennek nyitányaként Orbán Viktor miniszterelnök avatta fel 2014. október 2-án a kolozsvári református szakképző intézetet. Hozzátette, ezzel bővítették a Kolozsvár körzetében élő magyar gyermekek lehetőségeit, akik korábban csak román nyelven tanulhattak mesterségeket. „Folytatjuk a szakképzés évét, de emellé meghirdettük a külhoni magyar ifjú vállalkozók évét. Ezekre a diákokra a következőkben vállalkozókként is számítunk” – nyilatkozta az átadó ünnepség után az államtitkár. „A nemzetpolitika változott. A szimbolikus dolgok után egyre inkább érezzük, hogy a szülőföldön való boldogulást kell erősíteni” – magyarázta az államtitkár.

Kelemen Hunor: megrendült a magyarság biztonságérzete

Kelemen Hunor szerint az elmúlt időszakban megrendült az erdélyi magyar közösség biztonságérzete. Az RMDSZ elnöke a szövetség kisparlamentjének tekintett Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) marosvásárhelyi ülésén tartott politikai helyzetértékelésében beszélt erről – számolt be az MTI. Kelemen Hunor szerint a korábban ismert, de kezelhetőnek gondolt magyarellenesség új köntösben jelent meg, és felerősödött. „Mára az igazságszolgáltatást használják jogaink és javaink visszavonására, megcsonkítására, megkarcsúsítására” – jelentette ki az elnök. Úgy vélte, hogy hivatalos feljelentők keresetei alapján tervszerűen és folyamatosan születnek a jogcsorbító bírósági ítéletek. Kelemen Hunor azt mondta, az RMDSZ szerint is harcolni kell a korrupció ellen, de különbséget kell tenni a közigazgatás során felmerülő tévedés és a korrupció között. Megemlítette, hogy Csíkszeredában, Gyergyószentmiklóson és Sepsiszentgyörgyön a korrupcióellenes harc jegyében „úgy fejezték le a közösséget” (függesztették fel tisztségükből a magyar polgármestereket) hogy sehol sem merült fel a korrupció gyanúja. Az SZKT tagjai hosszas tapssal jutalmazták azt a bejelentését, hogy a szövetség szolidáris Antal Árpád tisztségéből felfüggesztett sepsiszentgyörgyi polgármesterrel. Kelemen Hunor bejelentette: az RMDSZ árnyékjelentést készít ahhoz a jelentéshez, amelyet Románia a kisebbségvédelmi keretegyezmény végrehajtásáról nyújtott be. Elmondta, a román kormány több mint kétéves késéssel február elején nyújtotta be az Európa Tanácshoz a kisebbségi jogok biztosításáról szóló jelentését. A dokumentum elkészítése során nem konzultált a romániai magyar közösség érdekképviselőivel. „A hivatalos jelentés rengeteg hibát, pontatlanságot tartalmaz, rengeteg olyan állítás van benne, amelyeket a tények, a mindennapi valóság nem igazol vissza” – jelentette ki Kelemen Hunor. Hozzátette, az RMDSZ hamarosan bemutatandó árnyékjelentése ezeket a valótlanosságokat próbálja kiigazítani. A tanácskozáson felszólaló Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester cselekvésre biztatta kollégáit. „Érdemes dolgozni, még ha mások döntenek is el, hogy mikor ér véget az önkormányzati pályafutásunk” – jelentette ki a tisztségéből felfüggesztett polgármester. Markó Béla szenátor, az RMDSZ volt elnöke felszólalásában bírálta Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminisztert, aki a január végi bukaresti látogatásán úgy vélekedett, hogy román–magyar sikertörténetek kellenek ahhoz, hogy a vitás kérdésekre, így a kisebbségi kérdésre is választ tudjanak találni. Kijelentette, „fokozza a nehéz helyzetet, ha Magyarországon nem ismerik föl, hogy most kell lépni és nem holnap vagy holnapután”. Úgy vélte, hogy ha az Egyesült Államok befolyást akar gyakorolni a térség fölött, akkor bele kell szólnia az etnikai kérdésekbe is, és az Európai Unió sem kerülheti meg az ilyen tárgyú állásfoglalást, mert látható, hogy az etnikai kérdések megoldatlansága vezetett az ukrajnai tragédiához is. Meghívottként szólt a tanácskozás résztvevőjéhez Bőjte Csaba ferences szerzetes, a dévai Szent Ferenc Alapítvány elnöke, aki a gyermekvédelmet nehezítő bürokrácia felszámolásához kérte az RMDSZ segítségét. Az SZKT megválasztotta állandó bizottságát, a szövetségi szabályzatfelügyelő bizottságot, az etikai és fegyelmi bizottságot,

valamint a szövetségi ellenőrző bizottságot, és a június 5-én tartandó önkormányzati választások kampányfőnökévé nevezte ki Kovács Pétert, a szövetség ügyvezető elnökét.

Munkahelyeket, fizetésemelést, útjavításokat akarnak az erdélyi magyarok

Lezárult az RMDSZ által indított városi konzultáció, amelynek során 4 hónapon keresztül 36 erdélyi városban több mint 50.000 magyar családot kérdeztek meg arról, hogy melyek a legfontosabb problémák, mire van igény települési szinten, illetve az erdélyi magyar közösség szintjén, milyen ügyekkel kell foglalkoznia az RMDSZ-nek - közölte a szövetség. Nagy Zoltán Levente, az RMDSZ területi szervezetekért felelős ügyvezető alelnöke, az Eurotrans Alapítvány elnöke elmondta, több hónapos munka után összegezték a beérkezett adatokat. „Ennek a munkának az egyik legfontosabb hozadéka az, hogy kollégáim jelentős számú magyar családot kerestek fel Erdély-szerte, kikérték a véleményüket a közösségi prioritásokról. Utcáról-utcára, házról-házra járva találkoztak és beszélgettek az emberekkel, akiktől megtudták, mit várnak el az érdekképviselőtől, mire kell odafigyelnünk a következő időszakban. Pontos helyzetképet alkottunk a teendőkről” – hangsúlyozta az ügyvezető alelnök. A konzultáció során a magyar emberek egyértelműen megfogalmazták: alapvetően gazdasági és egészségügyi kérdésekre vonatkoznak az RMDSZ-szel szemben támasztott általános elvárásaik. A munkahelyteremtés, az egészségügyi ellátás javítása, a jövedelmek emelése és az erdélyi utak feljavítása a legfontosabb négy feladat. A megkérdezettek szerint az RMDSZ-nek elsősorban ezek megoldásában kell szerepet vállalnia. Közép-Erdélyben és a szórványban mindezek mellett a magyar nyelvű oktatás támogatására van kiemelkedő igény. A 36 erdélyi városban ugyanakkor a megkérdezett magyar emberek azt is elvárják az RMDSZ-től, hogy nemzetiségi kérdésekben is kiálljon, és megvédje jogait.

Potápi: a magyar közösség alapvető érdeke, hogy az MKP bekerüljön a parlamentbe

A magyar közösségnek alapvető érdeke, hogy a Magyar Közösség Pártja (MKP) a március 5-i parlamenti választásokon visszakерüljön a pozsonyi parlamentbe, és így legyen a magyarságnak olyan érdekképviselői szerve, amely veszélyeztetett kisiskolái mellett ott is ki fog állni - jelentette ki a Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkára Révkomáromban. Potápi Árpád János azután beszélt erről, hogy megbeszélést folytatott a finanszírozási háttérük megváltoztatása miatt bezárással fenyegetett felvidéki magyar oktatási intézményekről Berényi József MKP elnökkel, Jókai Tiborral, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének (SZMPSZ) elnökével és az érintett iskolák igazgatóival. Az

államtitkár kiemelte: a felvidéki magyar kisiskolák ügyét hosszú távon csak úgy lehet megoldani, ha az intézmények megtartása a márciusi választásokon az MKP bekerülésével parlamenti érdekképviselőt kap, illetve ha a magyar szülők az áprilisi iskolai beiratkozáson gyermekeiket magyar oktatási nyelvű intézményekbe íratják, a tanulólétszám növelésével is csökkentve a bezárással fenyegetett intézmények számát. A Komáromban megvalósult széles körű egyeztetés alapját a magyar kormánynak - a Magyar Állandó Értekezlet decemberi ülésén megfogalmazott - felajánlása képezte, miszerint átmeneti megoldásként segítséget nyújtanának a nehéz helyzetbe került felvidéki magyar iskoláknak. Berényi József, az MKP elnöke ezzel összefüggésben rámutatott: az egyeztetés legfőbb üzenete, hogy tart a támogatás lebonyolítási rendszerének kidolgozása. Ezt azért kell éreztetni, hogy az áprilisi beiratkozás előtt ne bizonytalanodjanak el a gyermekeknek iskolát választó magyar szülők, mert ennek következménye az lehetne, hogy még kevesebb magyar gyereket íratnának be magyar iskolába, mint amennyire lehetőség van - hangsúlyozta. „A helyzet miatt érezhető egyfajta elbizonytalanodás a magyar lakta településeken, veszélyben van a beiratkozási folyamat” - emelte ki az MKP elnöke. A Szabó László, az MKP oktatásügyi alelnöke elmondta: csak a beiratkozás adatainak tükrében lehet majd pontosítani, hogy mekkora összeg hiányzik a rendszerből az iskolák megtartására. Hangsúlyozta: örülnek a magyarországi segítségnyújtásnak, de hosszú távú megoldásként csak és kizárólag azt tudják elképzelni, hogy az MKP parlamentbe kerülése után indítványozni fogja a helyzet kialakulásáért okolható közoktatási törvény módosítását. A felvidéki magyar kisiskolák jelentős része a szlovák közoktatási reform keretében jóváhagyott - idén szeptembertől hatályba lépő - jogszabály egyes kitételei miatt került veszélybe. Ez a törvény egyebek mellett bevezeti az oktatási intézmények osztályalapú finanszírozását, s ezzel összefüggésben minimális osztálylétszámokat állapít meg, ami a kisebb létszámú iskolák esetében ellehetetleníti azok finanszírozását az önkormányzatoknak. A Felvidéken jelenleg 258 magyar tannyelvű általános iskola van, a probléma ezek több mint harmadát, 98 iskolát érinti.

Indul a választásokon a Magyar Mozgalom

Indul a tavasszal esedékes szerbiai választásokon a Magyar Mozgalom (MM) civil szervezet, erről döntöttek szombaton az MM II. Közgyűlésén az augusztusban megalakult vajdasági magyar társadalmi tömörülés tagjai. A gyűlésen a tagok elmondták véleményüket, dilemmáikat és ötleteiket, majd megszületett a konszenzus arról, hogy a civil szervezet indul a szerbiai választásokon, valamint az ezzel kapcsolatos előkészületek megtételére felhatalmazzák a nyáron megválasztott Ideiglenes Ügyvivő Testületet – ismertette Joó-Horti Livia társelnök a szabadkai Népkörben megtartott sajtótájékoztatón a közgyűlés eredményeit. A szavazás legfontosabb kérdését két tartózkodás és több mint 260 igen szavazat mellett fogadta el az MM. Kókai Péter társelnök a következőket mondta el a

sajtótájékoztató: Elégedetlenség tapasztalható a vajdasági magyar közéletben, ugyanakkor érezhető a tenni akarás is, amellyel a helyzeten változtatna a közösség – ebből a két erőből született meg a mostani döntés. Egyelőre általános döntés született a közgyűlés részéről a választásokon való részvételről, az egyes szinteket, így az önkormányzati, tartományi és köztársasági választási kereteket még nem pontosította a szervezet, ugyanakkor egyhangú döntéssel felhatalmazta ügyvivő testületét az előkészületek megtételére és a koalíciós lehetőségek feltérképezésére, valamint a tárgyalások megkezdésére – összegezte a következő napirendi pont eredményét Kókai. A gyakorlatban ez a döntés azt jelenti, hogy az MM a hatalom minden szintjén igyekszik majd megjeleni mint magyar nemzeti politikai alternatíva – nyilatkozta dr. Korhecz Tamás. A közvélemény kutatások és a személyes tapasztalatok azt mutatják, hogy a magyar közösség egy nagy része elégedetlen a jelenlegi politikai képviselőivel, és egy alternatív kisebbségi magyar politikai érdekképviseletre tart igényt – tette hozzá a szervezet társelnöke, aki a jövőbeli koalíciók lehetőségét sem zárta ki, azt viszont minden felszólaló hangsúlyozta, hogy a Szerb Haladó Párttal nem tudják elképzelni a közös szövetséget.

A vajdasági magyarság nem nagyon érdeklődik a politika iránt

A vajdasági magyar felnőtt népesség közel fele nem vagy csak kis mértékben érdeklődik a politika iránt - ez az egyik legfontosabb megállapítás, amely a zentai központú Identitás Kisebbségkutató Műhely legfrissebb közvélemény-kutatásából kiderült. Az MTI tudósítójához szerdán eljuttatott kutatási eredményekből az is kiderül, hogy a megkérdezettek mindössze 4,5 százaléka érdeklődik "nagyon nagy mértékben" a politika iránt. A vizsgálatból kiderült, hogy a vajdasági magyar szavazók továbbra is inkább a magyar pártokat tartják szimpatikusnak, ám a válaszadók 20 százaléka azt mondta, van számára szimpatikus szerb párt is. Ezek közül a legnépszerűbb a Demokrata Párt (DS) 6,5 százalékkal, amelyet a Szerb Haladó Párt (SNS) követ 4,8 százalékos támogatottsággal. A DS országos szinten ellenzékben van, míg az SNS a legnagyobb kormánypárt. Vajdasági tartományi szinten viszont fordított a helyzet, ott a DS kormányoz. A megkérdezettek 37 százaléka válaszolta azt, hogy van olyan vajdasági magyar párt, amely rokonszenves számára, míg 31 százalékuk az öt párt közül egyikkel sem szimpatizál. A legnépszerűbb vajdasági magyar párt a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) 32,4 százalékkal. A VMSZ-hez húzó válaszadók 32,5 százaléka magyarként ebben a pártban látja az egyedüli lehetséges alternatívát, 25,8 százaléka szimpatikusnak tartja vagy többségében egyetért a VMSZ politikájával, 20 százaléka ugyan nem tartja szimpatikusnak a pártot, de magyarként rájuk szavaz, 8,1 százalék pedig azok aránya, akik támogatást, munkahelyet remélnek a párt győzelme esetén. Szerbiában áprilisban országos, vajdasági tartományi, illetve önkormányzati választást tartanak, amelynek a vajdasági magyarságra nézve is komoly következményei lehetnek. Az öt vajdasági magyar párt közül jelenleg csak a VMSZ-

nek van képviselője a szerbiai parlamentben: öt helyet tudhat magáénak. A 120 fős vajdasági tartományi parlamentben 7 VMSZ-es képviselő van, közöttük házelnökként Pásztor István is. A kisebbségkutató műhely 2016 januárjában 800 fős reprezentatív mintán, kérdőíves módszerrel végezte a vajdasági magyar politikai szereplők támogatottságára vonatkozó felmérését.

Szerb szociálisügyi miniszter: A kisebbségek összekötő szerepet töltenek be Belgrád és Budapest között

Összekötő szerepet töltenek be a kisebbségek Szerbia és Magyarország között, a magyarországi szerbség, illetve a szerbiai magyarság segítségével a két nép könnyebben értheti meg egymást, és javulhatnak a kapcsolataik - jelentette ki Aleksandar Vulin szerb szociálisügyi miniszter kedden késő este Szabadkán, miután találkozott a magyarországi szerb kisebbség képviselőivel. A szerbiai közszolgálati televízió szerdai beszámolója szerint a politikus kiemelte, hogy a két ország kapcsolata még sohasem volt olyan jó, mint most, és a tavaly nyári közös kormányülésen megbeszélte a gyakorlatban is alkalmazza mindkét ország, hogy a magyarországi szerb, illetve szerbiai magyar kisebbség helyzete javuljon. Ljubomir Alekszov, a magyarországi szerb nemzetiség parlamenti szószólója a találkozót követően elmondta, hogy a magyar kormány az utóbbi években jelentős lépéseket tett annak érdekében, hogy javuljon a nemzeti kisebbségek helyzete. A megoldandó problémák, illetve tervek között említette, hogy a magyarországi szerbek teljes jogú parlamenti képviseletet szeretnének szerezni, emellett a kisebbségi önkormányzatok politikai hatásköreinek bővítése is céljaik között szerepel. Hozzátette, hogy a kulturális és oktatási autonómia bővítését is szeretnék elérni, mert időnként úgy tűnik, túl nagy adminisztrációs terhekkel kell megküzdeniük a kisebbségi szervezeteknek. A tervek szerint áprilisban Szabadkán tartják a szerb-magyar kisebbségi vegyes bizottság ülését, amelyen a vajdasági magyarság képviselői is részt vesznek. A vegyes bizottság a legutóbb 2011-ben ült össze Budapesten.

Népszerűbb lett a magyar nyelv Kárpátalján, de kevés a tanár

Egyre népszerűbb a magyar nyelv tanulása Kárpátalján, a szórványmagyarság által lakott vidéken is. A legnagyobb gondot a tanárhány jelenti, amely immár nem csupán a szórványoktatásban, hanem a tömbmagyarság iskoláiban is érezteti a hatását - mondta Takács Mária, a Kárpátaljai Magyar Pedagógus Szövetség (KMPSZ) szórványfelelőse. A tisztségviselő abból az alkalomból nyilatkozott, hogy a KMPSZ konferenciát szervezett a Kárpátalja szórványvidékén magyar nyelvet oktató pedagógusoknak Beregszászon. Takács Mária elmondta: a szövetség szórványprogramjába 19 hegyvidéki település tartozik

Szolyvától Kőrösmezőig, köztük négy helyen iskolai oktatás, a többi helységben vasárnapi iskola keretében tanítják a magyar nyelvet. Hozzátette: mintegy 700, elsősorban vegyes házasságból született vagy magyar felmenőkkel is rendelkező diák részesül szórványoktatásban. Berki Károly, a KMPSZ irodavezetője a szórványoktatás helyzetéről elmondta, tíz éve még tanultak diákok a beregszászi főiskolán szórványtelepülésekről, akik a diploma megszerzése után visszatértek lakóhelyükre, és magyar nyelvet oktattak. Jelenleg ez nem jellemző, így szinte évente cserélődnek a tanárok a szórványban az elvándorlás miatt - jegyezte meg. Hangsúlyozta: a KMPSZ és a Rákóczi-főiskola mindent megtesz azért, hogy folyamatosan legyenek magyar nyelvet oktató tanárok a kárpátaljai szórványban. „A most következő egy-két évet kell valahogy átvészelnünk, utána valószínűleg javulni fog a magyar oktatás helyzete Kárpátalján” - vélte a pedagógus szakember.

